

מודרני ממך

עין בסוגיית הגמ' עד ו. למטה. סכם את הדין במודרני לפי ההו"א ולפי המסקנה. ר"ן ד"ה אלא הכי איתמר. רא"ש ד"ה אבל אמר. רא"ש סי' ב וק"נ אות ה. רמב"ם פ"א הכ"ג. ר"א מן ההר. ב"ח סי' ר"ו א. מחנה אפרים סי' ז. חזו"א.

רבי אברהם מן ההר מסכת נדרים דף ה עמוד א

דלא משתעינא. שלא ידבר עמו. ודבור ומשא ומתן דברים שאין בהם ממש הן, ואין הנדר חל עליהן, כמו שנבאר בפרק ואלו מותרין. ופירש רבינו שלמה ל[א משמע] איסור אכילה כלומר בודאי, [ד]דלמא דלא משתעינא בהדך [משמע]. והואיל דאיכא למימר הכי ואיכא למימר הכי, היכא דאמר לן [שלא] הדיר עצמו מאכילה ושתייה [והנאה] מהימנין ליה. והאי דקתני לעיל בברייתא מודרני אסור וכו', הכי קאמר אסור לספר עמו ולישא וליתן עמו ולישב בד' אמות שלו. עד כאן לשונו. משמע מלשונו שאם שכח לאיזה דבר כיון וכל שכן אם אמר בפירוש דלאיסור אכילה כיון שאסור. ודעת הר"ם ז"ל שאין הוכחה שיהא משמעות אלו הלשונות לאסור אכילה כלל, אלא יש להם הוכחה שמשמעותם לאלו הדברים, ואין איסור נדר חל עליהם, כמו שתבין ממה שכתב בנדרים פרק א' ולא גרסינן דלמא, אלא הכי גרסינן אלא מודרני הימך וכו', דמילתא פשיטא הוא דהכי משמע. ויש להם דין נודר בדבר שאין בו ממש שצריך שאלה כדי שלא יקל ראשו בנדרים.

מחנה אפרים הלכות נדרים סימן ז

והא דאמר שמואל במודרני ממך והוא דאמר שלא אוכל לך משום דהוי ידים שאינם מוכיחות היינו משום דמודרני משמע לאיסור דיבור כמו שכתב הרמב"ם ז"ל בפ"א מהלכות אלו, והא דקאמר עלה ש"מ ידים שאינם מוכיחות לא הויין ידים היינו לומר דאפילו אם אומר בלבו היה לאיסור אכילה אינו אסור.

חזון איש אבן העזר קל"ו ג

ג) סי' ר"ו ס"א במודרני ממך אסור לדבר עמו, הרא"ש הק' איך יתכן שיהא אסור באשתעי והרי דיינין באיסור הנאה משום ידים שאינן מוכיחות, ולמ"ד הויין ידים נאסר בהנאה, ואי נאסר לאשתעי אף למ"ד ידים שאינן מוכיחות לא הויין ידים, א"כ מחלטינן דהידיים מוכיחות לאשתעווי, ואיך יתכן שתהא יד לאיסור הנאה, ונראה דלישנא מתפרש טפי לאיסור הדיבור, אבל לפי דרך בני אדם נוטה הדבר שמתכוין לאיסור הנאה, והלכך אי ידים שא"מ הויין ידים אסרינן ל"י בהנאה, אבל אי ידים שאינן מוכיחות לא הויין ידים, ואי אפשר למיסר ל"י הנאה אסרינן ל"י לאשתעווי, שהלשון מורה על זה.

חידושי הרשב"א מסכת קידושין דף נ עמוד א

והא דתנן בפ"ק דנזיר (ב' א') האומר אהא הרי זה נזיר ואוקימנא בשהי' נזיר עובר לפניו ואף על גב דלא פירש דאלמא דברים שבלב הוו דברים, התם כיון דאמר אהא ונזיר עובר לפניו כאלו פירש אהא כמוהו שאלו הן ידות נזירות שרבתה אותן התורה, והאי תירוצא לא מחזור לי דמכל מקום דברים שבלב הן דהא אפשר דאהא בתענית קאמר וכדאקשינן עלה התם, ואפילו לשמואל דמוקי לה בשהי' תופס בשערו מ"מ לאו דברים מפורשין אלא דברים המסורים ללב הן, ואפילו תמצא לומר שהתורה רבתה אותן מ"מ ניליף מינה דהא מדכיוצא בזו אתינן למפשטה וכדאיתנין למפשטה מיקריב אותו אפי' בעל כרחו ולא אמרי' שאני התם דרבייה קרא, ועוד קשי' לי נידוק מתרומה דקי"ל דניטלת במחשבה כלומר שיתן עיניו בצד זה ואוכל בצד אחר אלמא דברים שבלב ישנן דברים, וליכא למימר נמי שאני התם דרחמנא רבייה מדכתיב ונחשב לכם תרומתכם וכדאמרן, דא"כ היכי אתי למפשט מיקריב אותו, אלא דכל כי האי לא דייקו כלל לדברים שבלב דכי אמרי' דברים שבלב אינן דברים היינו שאינן דברים לבטל מה שאמר בפיו, כההוא דזבין והי' בלבו תנאי שיעלה לירושלים, ובאומר סבור הייתי שהיא כהנת וכן כולם, אבל כל שהדברים שבלבו אינן מבטלין מעשיו אלא מקיימין כנזיר שאמר בלבי הי' להיות כזה שהי' עובר, או מחשב בתרומה שאין דברי לבו מבטלין שום דבר, הוו דברים,

חידושי הריטב"א מסכת קידושין דף נ עמוד א

תו קשיא לן לשמעתינן הא דתנן בנזיר (ב' א') האומר אהא הרי זה נזיר ואוקימנא כשהיה נזיר עובר לפניו, ואמאי הוא הוו להו דברים שבלב, ואיכא למימר דכיון דנזיר עובר לפניו ואמר אהא הרי הוא כאומר אהא כזה, ואלו הן ידות נדרים שרבתה אותן התורה, שכל זמן שיש הוכחה על מה שנדר שיהא כנדר גמור.

הר"ן על הרי"ף מסכת קידושין דף כ עמוד ב

וא"ת והתנן [נזיר דף ב א] האומר אהא הרי זה נזיר ואוקימנא לה בפ"ק דמכלתין [דף ה ב] כגון שהיה נזיר עובר לפניו והיכי מהני והא הוו להו דברים שבלב לאו קושיא היא דכל שהענין מוכיח מתוך דבריו אף על פי שלא השלים דבורו מהני מדין ידות דאתרבו בקרא בהדיא והקשו עוד מדתנן בפ' ואלו מותרין (דף כ א) דנדר בחרם ואמר לא נדרתי אלא בחרמו של ים ונדר בקרבן ואמר לא נדרתי אלא בקרבן של מלכים שרי ואמאי והא דברים שבלב נינהו לאו קושיא היא דכי אמרי' דברים שבלב אינן דברים ה"מ היכא שמה שבלבו סותר דבורו כי הא דשמעתינן אבל האי דהתם אינו אלא מפרש שזה שנדר בחרם אי אפשר לומר שנדר בשניהם דהיינו חרמי שמים וחרמו של ים כי היכי דנימא דכשאמר לא היה בלבי אלא בשל ים שיהא סותר משמעות דבורו דאיהו ודאי לחד מינייהו בלחוד איכיון הלכך כשאומר לכך נתכוונתי אינו אלא מפרש.